

Զ Ե Կ Ո Յ Ց

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԿԵԴՐ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

Բարիդի Միջազգային Համալսարանական Ոստանին մաս կազմող «Մարի Նուպար» Հայ Ուսանողաց Տան մասին վերջերս հանրութեան մէջ երևան եկած հետաքրքրութեան ըստ կարելւոյն հետեւեալ տալու համար Հ. Բ. Ը. Միութեան ներառւած կեդր. Յանձնաժողովը պարտք կը համարէ տալ հետեւեալ հակիրճ տեղեկութիւնները:

Բարերար Պօղոս Փաշա Նուպար, իր ծախքով, 1928ին կանգնած է այս Տունը և նոտարական պայմանագրութեամբ մը նուիրած է զայն Բարիդի Համալսարանին, որ դարձած է անոր սեփականատէրը:

«Մարի Նուպար Հիմնարկութիւն» անունը կրող այս շէնքը յատկացուած է Բարիդի մէջ համալսարանական կամ բարձրագոյն ուսմանց հետեւող հայ ուսանողներու վճարեալ բնակութեան:

Ըստ կնքուած պայմանագրութեան՝ Հ. Բ. Ը. Միութեանն է որ կողուած է հսկելու և աջակցելու համաձայնագրի գործադրութեան, իր կողմէ նշանակուած պատուիրակի մը միջոցաւ:

Հայ ուսանողներու ընտրութիւնն ու ընդունելութիւնը կը կատարէ «Ընդունման Փոմիթէ» անունը կրող մասնաճար եռանդամ Յանձնախումբ մը, որուն անդամներէն երկուքը հայ՝ կը նշանակուին Հ. Բ. Ը. Միութեան կողմէ և երրորդը Ֆրանսացի՝ Համալսարանական Միջազգային Ոստանի վերատեսչին՝ Ռէքթօրին կողմէ:

Հաստատութիւնը կը պարունակէ 70 սենեակ: Ըստ պայմանագրութեան, 10 սենեակ պիտի յատկացուի Ֆրանսացի ուսանողներու, ևս հասկացողութեամբ որ յիշեալ Ոստանի վերատեսչութիւնն ալ, իր կարգին, 10 սենեակ պիտի յատկացնէ հայ համալսարանական ուսանողներին: Իր կողմէ Ֆրանսացի ուսանողներին երես համար կանգնուելիք համալսարանական շէնքերու մէջ:

Յարդ ցանցաւ թիւով հայուհիներ օգտուած են այս տրամադրութեան:

Ըսենք անմիջապէս նաև թէ հաստատութեան բացումէն (1930) մինչև Բարիդի զբաւման տարին (1940), սակաւաթիւ հայ ուսանողներ օգտուած են այս Տունէն, առ ի չդոյճ բաւականաչափ թեկնածուներու: Այնպէս որ թափուր մնացած սենեակները, ըստ պայմանագրութեան որոշ տրամադրութեան, յատկացուած են Ֆրանսացի կամ օտար ուսանողներու բնակութեան:

Պատերազմի ընթացքին, շէնքը բռնագրաւուեցաւ գերման զինուորական իշխանութեանց կողմէ, իսկ զինադադարէն վերջ՝ ամբիկեան իշխանութիւններէն: 1945ին միայն ան վերստին յատկացուեցաւ իր բուն նպատակին, ընդունելի սեղելով ներկայացող հայ ուսանողները, որ 5-6 հոգի էին միայն:

Այդ թուականէն ասդին սակայն, շնորհիւ Հ. Բ. Ը. Միութեան ներառւած կեդր. Յանձնաժողովին ձեռք առած միջոցներուն, հաստատութիւնը հետզհետէ լեցուեցաւ հայ ուսանողներով՝ որոնց թիւը այս տարի (1953-54) յանգած է 64ի:

Ամէն ինչ լաւ ընթացաւ մինչև 1950, Հայ ուսանողներուն ընդունելութիւնը տեղի ունեցաւ Հ. Բ. Ը. Միութեան Գրասենեակին և Համալսարանական Ոստանի վերատեսչութեան ներգաղնակ համագործակցութեամբ:

1950ի ընթացքին, Բարիդի մէջ տիրող բնակարանային տագնապը մասնաւորապէս սուր հանգամանք մը ստացաւ ամէն ազդէ օտար ուսանողներուն համար: Ֆրանսայի ներքին զաւառներէն և օտար երկիրներէ Բարիդ խոժժող ուսանողներու ստուար թիւին առջև շուրջած՝ Համալսարանի վերատեսչութիւնը հարկադրուեցաւ հրատարակել որոշմնադիր մը, որ հանչուած է «17 Ապրիլ 1950 վերահսկման օրոգմագիր» անունին տակ, և ըստ որում, ամէն ազդի համալսարանական շէնքերուն, ընդ որս և հայկականին մէջ բնակելու իրաւունքը, որ մինչև այն ատեն ուսման ամբողջական շրջանը կ'ընդգրկէր, զեղչուեցաւ 3 տարի:

Ըսուեցաւ մեզի թէ այս կարգադրութեան նպատակն էր արդիւնէ մէկ կողմէ համալսարանական և բարձրագոյն դասընթացներու մէջ ստեղծուած աննախընթաց խճողումները, և միւս կողմէ առաւելագոյն թիւով ուսանողներու հնարաւորութիւն տալ գէթ իրենց ուսումնական վերջին երեք տարիները բոլորելու Բարիդի համալսարաններուն կամ բարձրագոյն ուսումնարաններուն մէջ:

Այս որոշման տեղեկացած օրէն իսկ, Բարեգործականը, յենով պայմանագրութեան վրայ, թէ՛ գրաւորապէս և թէ իր բանազաններուն միջոցաւ բանաձեւեց իր արդար դիտողութիւնները և ընդդիմութիւնը, առարկելով թէ՛ համաձայնագիրը որի է սեղմում չէ նախատեսած հայ ուսանողներու բնակութեան իրաւունքին՝ իրենց համար կառուցուած Տան մէջ, թէ՛ այդ իրաւունքը կը տարածուէր իրենց համալսարանական կամ բարձրագոյն ուսման բոլորական տեղութեան վրայ, թէ՛ ներկայիս, ոչ միայն հայկական Տան մէջ բնակարանի տաղնապէս, այլ նաև եղբայրական ասպնջականութիւն կ'ընձայուէր Ֆրանսացի և օտար բազմաթիւ ուսանողներու:

Չենք ուզեր ծանրանալ Հ. Բ. Ը. Միութեան պատուիրակներուն և ընդհ. ֆարաւադարին միջոցաւ կատարուած բանակցութեանց և թղթաւցութեանց վրայ, կը բաւականանալ մասնաւոր գոհունակութեամբ յայտարարելով թէ 1950էն մինչև 1954, այսինքն ծանօթ հրամանագրի հրա-

տարակույթներն ասդին, և ըստ այդ հրամանագրին, երեք տարուան շրջանը բոլորած ըլլալուան համար Մարի Նուպար Ուսանողական Տունէն հեռանալու հրաւիրուած 40-50 հայ ուսանողներէն ոչ մէկը տեղահան եղած է, և բոլորն ալ կը շարունակեն բնակիլ հոն, և այն, կը կըրկենք, շնորհիւ Շ. Բ. Ը. Միութեան ներկայացուցիչներուն որքան խոհական, նոյնքան և կորովի կեցուածքին:

Ամէն զարոյցական տարեշրջանի սկիզբը կրկնուող և մասնաւորաբար ուսանողներու շարքին մէջ հասկնալի ջնջանութիւն ստեղծող այս դրութեան վերջ տալու բարի նպատակով և օգտուելով համաձայնագրին մէկ որոշ տրամադրութենէն, յարմար զատուեցաւ խնդիրը ենթարկել Բարիդի Համալսարանի վերատեսչին՝ Մ. Սառայի նկատառութեան, որ լսելէ վերջ Միութեան պատուիրակին ինչպէս և իրաւագէտ խորհրդականին օրինական զիտողութիւններն ու տեղեկութիւնները, խորհուրդ տուաւ որ Շ. Բ. Ը. Միութիւնը զէպի Ֆրանսայի ներքին գաւառներու համալսարանները ուղղէ այն ուսանողները՝ որ երեք տարին աւելի ուսումի պէտք ունին, հոն անցնելու համար իրենց սկզբնական տարեշրջանները, մնացեալ վերջին երեք տարիները Բարիդի մէջ ուսանելու և այդ առթիւ հայկական Տան մէջ բնակելու յանձնարարութեամբ:

Շ. Բ. Ը. Միութեան Եւրոպայի կեդր. Յանձնաժողովը, նման առաջարկի մը ընթացք տալը համաձայնագրով իրեն վիճակուած իրաւասութիւններէն դուրս նկատելով, ցարդ ոչ մէկ քայլ առած է այդ ուղղութեամբ:

Իրաւ է, հրամանագիրը գործադրելու փորձ մը կատարուեցաւ ներկայ 1953-54 տարեշրջանի սկիզբը հետեւեալ պայմաններու տակ:

Համալսարանական հայ ուսանող մը, շուրջ երեք տարի Մարի Նուպար հիմնարկութեան մէջ բնակելէ վերջ, Պէյրութ գացած էր, հոն տարի մը իր կիսաւարտ մասնագիտութիւնը կիրարկելէ և քիչ մը զրամ չահելէ վերջ, վերստին Բարիդ գալու և իր հիւզը լրացնելու առաջադրութեամբ: Ան, ներկայ 1953-54 տարեշրջանին սկիզբը Բարիդ վերադառնալով, ուղեց վերստին ընդունուիլ հայկական Տունը: Բարեգործականի գրասենեակը, որուն զիմած էր յիշեալը, փութաց առժամայն բնակութիւն մը ապահովել անոր՝ Մարի Նուպար հիմնարկութեան մէջ, և Ոստանի վերատեսչութեան յիշեալ անոր խնդրանքը, լրագործել յանձնարարութեամբ: Երկիցս կրկնուած այս խնդրանքը մերժումի հանդիպած ըլլալուն, Շ. Բ. Ը. Միութեան Եւրոպայի կեդր. Յանձնաժողովը պարտք համարեց բողոքի ձայն բարձրացնել Ոստանի վերատեսչութեան մօտ, և այս կենսական խնդրոյն մէջ միանգամ ընդ միշտ նշելի Շ. Բ. Ը. Միութեան զիրքը, իր 3 Գեկտ. 1953 թուականի յաւաքով, ուսկից կը քաղենք հետեւեալ հատուածները:

«Ձեր անպատեհի մերժումը մեզ կը հարկադրէ ձեզի պարզել վերստին և ամենայն անկեղծութեամբ մեր տեսակէտը, գործադրութեանը

մասին 17 Ապրիլ 1950ի վերատեսչական որոշմագրին, որ երեք տարուան կը զեղչէ ուսանողներու բնակութեան իրաւունքը:

Այն որոշմագրեր չի կրնար գործադրուիլ և պէտք չէ որ գործադրուի Մարի Նուպար հիմնարկութեան մէջ հետեւեալ նկատառմներով:

Ա. — Ան զէմ է տառին և ոգին կեցուած պայմանագրութեան, որ որեւէ սահման չի նանչնար մեր ուսանողներուն բնակութեան իրաւունքին իրենց յատկացուած Տան մէջ: Ասկից բնականօրէն կը հետեի որ ամէն հայ ուսանող, որ Բարիդի մէջ կանոնաւորաբար կը հետեի համալսարանի մը կամ բարձրագոյն վարժարանի մը զատնթացներուն, պարտի հոն ընդունուիլ և բնակիլ իր ուսման բովանդակ տեղութեան:

Բ. — Բնակարանի տաղանայը որմէ կրնան ներդուած ըլլալ միւս ազգերու շէնքերը, և որ զխառուր եթէ ոչ միակ զրգապատճառն է վերոյիշեալ վերատեսչական որոշմագրին, զեռ շատ հեռու է մօտեց գործելէ հայկական Տան մէջ, որպէսզի ուղուի այժմէն հոն կիրարկել այդ որոշմագրի, և մինք կը խորհինք թէ համալսարանական միջազգային ոստանին մէջ ոչ մէկ շէնք իր հիմնարկութենէն ի վեր, այնքան ծառայած ըլլայ մեղմացնելու յիշեալ բնակարանի տաղանայը, որքան հայկական Տունը:

Արդարեւ, իր գոյութեան առաջին 15 տարիներուն ընթացքին, անոր կողմէ հիւրընկալուած ոչ-հայ ուսանողներուն համեմատութիւնը հասած է իր տարողութեան 80-90 առ 100ին, և ներկայիս ալ, ան, ծագումով հայ 64 ուսանողներուն առկութիւնը բնակութիւն կը հայթայթէ 26 ոչ-հայ ուսանողներու:

Գ. — Մարի Նուպար հիմնարկութեան մէջ բնակող հայ ուսանողներուն կեանքին, ուսմանց, հանգստութեան և բնակութեան պայմաններուն վրայ ազդելու բնոյթ ունեցող ամէն շոր կարգադրութիւն պէտք է որ որոշուի համաձայնագիրը ստորագրող կողմերուն կամ անոնց ներկայացուցիչներուն լիակատար հաւանութեամբ:

Այն միակողմանի նախաձեռնութիւններ որ զէմ են նուիրատուութեան պայմանագրին կամ հիմնագրի կամքին, չեն կրնար վաւերացուիլ այս վերջնոյն ներկայացուցիչներուն կողմէ: Դժբախտաբար այս է պարագան 17 Ապրիլ 1950 թուականի վերատեսչական որոշմագրին: Ան երեք տարուան մէջ կը սահմանափակէ մեր ուսանողներուն բնակութեան իրաւունքը, և ասիկա կը կազմէ նախնթաց մը, որ դուրս բաց կը թողուուրի սեղմութեան ու կրնան յակամայն յանգիլ հայ իրաւատէր տարրին աստիճանական հեռացումին:

Դ. — Հայ ուսանողներուն ընդունութիւնն ու վերընդունութիւնը պաշտօն մըն է որ բացարձակօրէն վերապահուած է եռանդամ Ընդունման Բաժնիկին որ ստեղծուած է պայմանագրութեան 9րդ յօդուածին համաձայն: Այն իրողութիւն թէ, այս Բաժնիկին երեք անգամներէն երկուքը մեր Միութեան կողմէ նշանակուած հայեր պիտի ըլլան, շատ բան կ'ըսէ այն տեսա-

կենտրոնը և նկատումներուն մասին որ պիտի գերիխնեն հայ թեկնածուներու ընտրութեան և ընդունելութեան ընթացքին:

Վերատեսչական որոշմանգիրը, որ նուիրեն կալին միայն կը սեփականացնէ շորբորդ տարեր չըլանէ սկսեալ ուսանողները վերընդունելու իւրաքանչիւր, հակառակ է թէ պայմանագրութեան տառին և ոգիին և թէ նուիրատուին կամքին և մեր չնեք կրնար ոչ մէկ պարագային հաւանել տալը:

Հարցը կը մնար իր այս սրտնեղիչ դրութեան մէջ, երբ վրայ հասան հայկական Տան 1952ի Մարտ ամսուան միջադէպները, հետեանք՝ Տան փոխ-Տեսչին անփափկանկատ վերաբերմունքին ղեպի իր խնամքին յանձնուած ուսանողները, որ իրենց անձնական և ազգային զգացումներուն մէջ քանիցս վիրաւորուած, կազմակերպեցին ղգգհանքի արտայայտութիւններ:

Ոստանի վերատեսչու զոտակայն այս միջադէպը վերագրելով հայկական Տան մէջ փոխ-Տեսչին յատկացուած քննարարանի դիրքին անյարմարութեան, Բարեգործականին առաջնորդեց հաւանել որ, չնեքին մէջ ներքին բարեփոխութեամբ մը, տեսչական նոր քննարարան մը պատրաստուի, աւելի վայելուչ և մեկուսացեալ, ծախքը իր, այսինքն վերատեսչութեան կողմէ հոգացուելու պայմանաւ, նախատեսուած այս ծախքը կ'ենթադրուէր 6-7 միլիոն Փրանք:

Արդ, հիմնական պայմանագրին կցուած և աւոր մաս կազմող մասնաւոր նամակով մը հիմնադիր Պողոս փաշա Նուպար վճռաբար ընդդիմացած էր իր չնեքին մէջ օտար զրամի մուտքին, անեղծ պահելու համար անձնական հանգանակներ իր հիմնարկութեան որ կոչուած էր յաւերժացնել իր կնոջ՝ Մարի Նուպարի նուիրական յիշատակը:

Ուստի, այս առթիւ ևս չ. Բ. Ը. Միութեան Եւրոպայի կեդր. Յանձնաժողովը պաշտօնապէս ներկայացուց իր պատճառարանն ալ մերժումը առաջարկուած քննարարանին բարեփոխութեան:

Ինդիրը լուրջ հանգամանք առած՝ վերատեսչին կողմէ տարուեցաւ Միջազգային Համալսարանական Ոստանի Գերագոյն Մարմինը, որուն ղրուիք իրը նախագահ կը գտնուի զեսպան Մ.

Անարէ Ֆրանսուա Բօնէի: Այս վերջնունը հետ ևս մեր կեդր. Յանձնաժողովը փոխանակեց շատ փափկանկատ բայց կորովի թղթակցութիւններ: Մ. Ֆրանսուա Բօնէի իր նամակներով կը հաւաստէր թէ ծրագրուած փոփոխութիւնն ու ըլլալիք ծախքերը որեւէ չափով պիտի չխախտէին հիմնական պայմանագիրը, թէ Մարի Նուպար հիմնարկութիւնը պիտի մնար 100 առ 100 հայկական, և 100 առ 100 ալ պիտի պահէր անձնական հանգամանք, համաձայն հիմնադիր Պողոս փաշա Նուպարի կամքին: Այս առթիւ, և հետեւեալ տարով մեր պահանջքին, Մ. Ֆրանսուա Բօնէի կը հրամայէր որ վերահաստատուի Մարի Նուպար հիմնարկութեան համար պատերազմէն առաջ տեսչութեամբ մասնաշառուկ վարչական Մարմինը, երկուսի բարձրացնելով Բարեգործականի ներկայացուցիչներուն թիւը և միևնոյն

ժամանակ կը յանձնարարէր որ ամէն տարի կա-նոնաւորաբար Բարեգործականի ղրուին չնեքին յանձնաժողովին վերաբերեալ տեղեկագիր և մասնաւորապէս հաշուեկշիռ:

Վերահաստատուած այս վարչական Մարմինը տարւոյս սկիզբէն ի վեր համալսարանական Միջազգային Ոստանին մէջ ունեցաւ երկու նիստեր, նուիրուած հայ ուսանողներու քննութեան իւրաքանչիւր, և փոխ-Տեսչի քննարարանին բարեփոխման հարցերուն:

Ուրախ ենք յայտնելու որ այս բանակցութիւնները յանգեցան ըստ կարելւոյն գահացուցիչ արդիւնքի մը: Գրաւոր հաւաստիքներ ձեռք բերուեցան որ Մարի Նուպար Տան մէջ երեք տարին բոլորող հայ ուսանողներուն կողմէ իրենց քննութիւնը երկարաձգելու նպատակաւ կատարուելիք խնդրանքները նկատի պիտի առնուին ամենամեծ բարեացակամութեամբ, միւս կողմէ գրաւոր երաշխատութիւն ստացուեցաւ նաև թէ, փոխ-Տեսչին քննարարանին բարեփոխութեան առթիւ վերատեսչութեան կողմէ ըլլալիք ծախքերը, իրենց հակազդեցութիւնը պիտի չունենան Տան օտարական պիտանէի վրայ և պիտի չնկատուին երեք որպէս նիւթական նւաւստ հիմնարկութեան շինութեան:

Ի ձեռին ունենալով թէ՛ նախագահ Մ. Ֆրանսուա Բօնէի և թէ՛ վերատեսչու Մ. Մարչոյի այս պաշտօնական և գրաւոր հաւաստումները, մեր կեդր. Յանձնաժողովը, լիովին գիտակ իր իրաւասութեանց և պարտականութեանց սահմանին, խնդիրը մանրամասնօրէն տեղեկագրեց Միութեան կեդր. վարչութեան, ի նիւ ետք, ինչպէս նաև հիմնադիր Պողոս փաշա Նուպարի զաւակներուն, ստանալու համար անոնց խորհուրդն ու հրահանգը, ըստ այնմ ճշգրտելու համար իր ղրիքն ու պատասխանը բերուած առաջարկին նկատմամբ:

Մինչ այն, Տան հայ ուսանողներն ալ, որ հե ի հե կը հետեւէին բոլոր իրադարձութիւններուն, և տողորուած էին Տան և ուսանողութեան իրաւունքները, ինչպէս նաև համաձայնագրին տառն ու ոգին լրիւ յարգուած տեսնելու զովելի նախաձեռնութեամբ, պարբերաբար հանդիպումներ ունեցան կեդր. Յանձնաժողովի ներկայացուցիչներուն հետ, ազատօրէն յայտնեցին իրենց բաղձանքներն ու դիտողութիւնները, որ լուսեցան համակրանքով և նկատի առնուեցան մեծ մասամբ, կարելիութեան սահմանին մէջ:

Կեդր. Յանձնաժողովը, իր 6 Մայիսի լիակատար նիստին մէջ, որ գումարուեցաւ նախագահութեանը տակ Զարեհ Պէյ Նուպարի, և ի ներկայութեան Միութեան Ընդհ. Տնօրէն և Լիազոր Պատուիրակ Տիար Գրիգոր Կիրակոսեանի, լսելէ վերջ համալսարանական Ոստանի վերատեսչութեան մօտ իր պատուիրակին լման տեղեկատուութիւնն ու իր իրաւապէտ խորհրդակալին կարծիքը զսոյզ հարցերուն մասին և նկատելով որ տրուած պայմաններուն մէջ ամէն միջոց ձեռք տրուած պայմաններուն համար հիմնաւորուած էր անխախտ պահելու համար հիմնական պայմանագրի տառն ու ոգին, որոնց իր

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ի Ն Ե Ր

Երեւան, 9 Մայիս 1954

Գերազանց

Տ. ՍՈՒՐԷՆ ԵՊՍ. ՔԷՄԼԱՃԱՆՆ

Վասն Տեղապանի Ս. Արուսի

Երուսաղեմ

Այսօր, Մայիս ինը, առաւօտեան ժամը եօթը բաւաւունքին՝ Նորին Սուրբ Օծուրիւն Գեորգ Զ. Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց հանգեաւ ի Տէր:

ԳԵՐԱԳՈՅՆ, ՀՈԳԵԻՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԻ

Երուսաղեմ, 10 Մայիս 1954

ԳԵՐԱԳՈՅՆ, ՀՈԳԵԻՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԻ

Էջմիածին

Ամբողջ Միաբանութիւնը եւ Հայ հասարակութիւնը խորապէս կ'ողբայ անկարմանելի կորուստը Նորին Ս. Օծուրիւն Կաթողիկոս Գեորգ Զ. ի, կը յայտնենք մեր խորին ցաւակցութիւնները եկեղեցական Գերագոյն Խորհուրդին. կ'աղօրենք մեր եկեղեցիին եւ իր Հանգուցեալ Պետին երկնային հանգստեան համար. կը խնդրենք Կոստանեան Արքեպիսկոպոսին զմեզ իմացնել յուրաքանչեւ օրուրեան բուականը:

ՍՈՒՐԷՆ ԵՊՍ. ՔԷՄԼԱՃԱՆՆ
Վասն Տեղապանի Ս. Արուսի

Հաւանութիւնը տալ Մարի Նուպար հիմնարկութեան վերատեսչին բնակարանի բարեփոխութեան, և ըստ այնմ պատասխանել Ոստանի վերատեսչութեան:

Հ. Բ. Ը. Միութեան ամենաջերմ միախառնել է հայ համալսարանական ուսանողներով լիցուստեսնել իր հոգատարութեան յանձնուած Մարի Նուպար հիմնարկութիւնը: Ան պիտի չընկրկի որքէ զհոգատութեան առջն ազգային այս Տան մէջ ուսանողական կեանքը ընծայելու համար այնքան անզոր, հանգիստ օրքան կարելի է, որպէսզի ազգին այդ տաղանդաւոր և աշխուղականները դառնան բարձրորակ գիտնականներ, պատուաբեր իրենց պատկանած ցեղին, հիւրընկալ փրանական ազգին և հանուր մարդկութեան:

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԻՈՂԱՅԻ ԿԵԴՐ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՂ

Բաղիկ, 20 Մայիս 1954

Ե Կ Ե Ղ Ե Յ Ա Կ Ա Ն Ք - Բ Ե Մ Ա Կ Ա Ն Ք

● Կիր. 16 Մայիս. — Կարմիր կիրակի: Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամաստան մէջ, ժամաբարն էր Հոգ. Տ. Գարգե Վրդ. Վրթանէսեան:

● Կիր. 23 Մայիս. — Տօն Երեւանի Ս. Խաչին: Այսօր մատուցուեցաւ եպիսկոպոսական Ս. Պատարագ Մայր Տաճարի աւագ սեղանին վրայ և կատարուեցաւ առաջին հանդիսաւոր հոգեհանգիստը, Երանշնորհ Տ. Տ. Գեորգ Կաթողիկոսի հոգեւուն ի հանգիստ: Ժամաբարն էր Գեր. Տ. Ռուբէն Արքեպս. Մանասեան, ճաշու զրքէն առաջ, Գեր. Տ. Նորայր Եպս. Պողոսեան խոսեցաւ քարոզ մը, բնաբան ունենալով «Եւ ուր ես եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի» (Յովն. ԺԲ. 26), Աստուծոյ պարտաճանաչ պաշտօնեաներէն մէկը եղաւ Երանշնորհ Տ. Տ. Գեորգ Զ. Կաթողիկոսը, ու Աստուած առաւ զայն իր մօտ՝ որպէս իր հաւատարիմ պաշտօնեան: Ապա անդադաւնալով Ն. Վեհ. կեանքին ու արդիւնաւոր գործունէութեան վրայ, մի առ մի թուեց անոր կատարած ազգօգուտ ձեռնարկները, ինչպէս շէլ-միածին» թերթի վերհրատարակում, Գեորգեան ձեռնարանի վերաբացում, Մայր Աթոռոյ Միաբանութեան և թեմերու կազմակերպութիւն, Վեհ. ուրիշ գեղեցիկ խաղաղութեան միջին էր նաև արտասանմանի հայութեան ամփոփումը Մայր Հայրենիքէն ներս և 1947ին ներգաղթի կազմակերպութեան գործին մէջ մեծ էր իր բաժինը, ինչպէս մեծ ու անպատում էր իր բերկրանքը Ս. Պատարագի աւարտումին, նախագահութեամբ Գեր. Տ. Ռուբէն Եպս. Քէմհանեանի կատարուեցաւ հանգիստաւոր հանգստեան կարգ, Վեհ. Հայրապետի հոգեւուն համար, որուն ընթացքին Տաճար լիցնող ժողովուրդի խառն բազմութեան, ինչպէս նաև օտար եկեղեցական թէ աշխարհական հիւրերուն արուեստան լուսնեալ մօմեր, սև շղարշներով ժողաւելուած, Մայրաթանքի մեծ զանգը ընդհատ ընդհատ կը զգացնէր սգաւախտ իր զօղանքը: Աւագ խորանին վրայ գետնուած էր Հայրապետական Գահը խորհրդանշող աթոռ մը՝ պատուած զարմալ սև շղարշներով: Արարողութեանց աւարտին, Վեհ. Հայրապետի հոգեւուն ի հանգիստ, կարգաւ իրենց աղօթքները մատուցին Յունաց Պատր. Փոխանորդ Գեր. Սրբազանը, Ղպտոց Եպս. և Աստուծոյ հիւրարար քաղաք գտնուող Եպս. և Հապէշաց Եպս. և որոնք ապա միւս հրաւիրեալներուն հետ բարձրանալով Պատրիարքարան, իրենց անկեղծ ու խոր ցաւակցութիւնները յայտնեցին Պատր. Տեղապանի Փոխ. Գեր. Տ. Ռուբէն Սրբազանին:

● Կիր. 30 Մայիս. — Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամաստան մէջ, ժամաբարն էր Հոգ. Տ. Վարդապետ Արեղալ Գապարաճեան:

● Դչ. 2 Յունիս. — Վաղուան Համբարձման